

STAUROS

č. 21 október 2023

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko na povzbudenie

Laureát Nobelovej ceny Jon Fosse vysvetľuje, prečo sa stal katolíkom. Ja za tým manželka zo Slovenska?

Hoci sa slávnostné odovzdávanie Nobelových cien koná na výročie smrti Alfreda Nobela 10. decembra, ich laureátov predstavujú jednotlivé komisie už v priebehu októbra. Vo štvrtok 5. októbra bol predstavený laureát tohtoročnej Nobelovej ceny za literatúru. Stal sa ním šesťdesiatštyriročný Nór Jon Fosse. Jeho „inovatívne hry a próza dávajú hlas nevysloviteľnému“. Týmito slovami odôvodnila Švédska akadémia udelenie Nobelovej ceny Nórovi, ktorého literárne dielo bolo preložené do viac ako 40 jazykov. Do slovenčiny ho prekladá jeho manželka Anna, ktorá pochádza z Bratislavy. Ona je tým hlavným dôvodom, prečo sa jedným z domovov svetoznámeho autora stal aj rakúsky Hainburg an der Donau. Ako sám uviedol, slovenčina je preňho tvrdým orieškom, preto sa kompromisne usadili blízko slovensko-rakúskych hraníc.

Ibsen, Becket, alkohol

Fosseho diela sú rôznorodé. Je dramatik, autor prózy a kníh pre deti, básnik, esejista a prekladateľ. So svojimi viac ako 50 literárnymi publikáciami je považovaný za jedného z najdôležitejších hlasov súčasnej nórskej literatúry. Medzinárodnú slávu Fosse získal v deväťdesiatych rokoch prostredníctvom premiér viac ako dvadsiatich drám, ktoré boli uvádzané takmer po celom svete. Nechýbali ani problémy s alkoholom, a tak je dnes už radšej bez neho. S menom slávneho Nóra sa spájajú prívlastky ako „Nový Ibsen“ či „Beckett 21. storočia“. „Som z toho dojatý a trochu aj vystrašený. Vnímam to ako ocenenie literatúry, ktorá chce byť predovšetkým literatúrou, bez ďalších úvah,“ reagoval na Nobelovú cenu Fosse.

Písanie je načúvanie

Kľúč k hlbšiemu pochopeniu autorových diel ponúkajú udalosti z jeho života a spôsob, akým ich číta on sám. Vo viacerých rozhovoroch spomína hraničnú, ktorá ho neskôr zásadne

ovplyvnila. Ako sedemročný chlapec sa pošmykol na ľade s fľašou v ruke a rozbité sklo mu prerezalo tepnu a takmer vykrvácal. „Dodnes verím, že som sa stal spisovateľom vďaka tejto nehode,“ hovorí autor a dopĺňa: „Hlavnou perspektívou mojich textov je pohľad niekoho, kto sa nachádza na hranici medzi životom a smrťou.“ Písať začal o päť rokov neskôr a v devätnástich rokoch vyhral svoju prvú literárnu súťaž. Jon Fosse vyrástol na fjorde a v jeho textoch dostáva veľa priestoru: more, fjord, dážď. „Keď píšem, hľadám istotu, najmä ak ide o smutný alebo nebezpečný príbeh. A vodu si nejakým spôsobom spájam s bezpečnosťou,“ vyznáva sa autor. Ako sám hovorí, písanie ho odvieďlo od vulgárneho materializmu a urobilo z neho to, čím je dnes: náboženským človekom. „Keď píšem, som radšej v pozícii nevediaceho. Písanie je načúvanie,“ vysvetľuje svoj originálny prístup v rozhovore pre Nemecký rozhlas. Impulz k nemu vraj jednoducho prichádza, nič si nevymýšľa ani neplánuje, len počúva.

Od protestantov cez kvakerov ku katolíkom

Svoju cestu do Katolíckej cirkvi opísal Fosse v knihe *Tajomstvo viery*, ktorá vyšla v roku 2015. Formálne patrila najskôr do Nórskej luteránskej cirkvi, no neskôr ju opustil a vstúpil do náboženského hnutia kvakerov. „Súviselo to s tajomstvom písania. Nevedel som, odkiaľ moje nápady pochádzajú. Musel som nájsť vysvetlenie. (...) Tak som začal premýšľať o Bohu. Chodil som na omše a čítal som teologické spisy,“ spomína v rozhovore pre „NZZ am Sonntag“. Na kvakeroch Fosseho fascinovali najmä „stretnutia, kde sa veľa mlčí. Hovorí len ten, kto chce druhému odovzdať niečo skutočne dôležité.“ Fosse ich poznal všetkých, keďže v Nórsku žije len asi stovka kvakerov. Na protestantizme kriticky hodnotil úsilie o odstránenie mystiky a poézie z Cirkvi a viery. Kvakeri ho zasa oslovili hľadaním Boha v sebe a vnútorným svetlom, „o ktorom veria, že je svetlom Boha v človeku. Stretnutiami sa snažíte čo najviac priblížiť tichu, vnútornému svetlu v sebe – a samozrejme aj v iných. A v katolicizme sa snažíte priblížiť k Bohu prostredníctvom spoločnosti,“ približuje svoj pohľad Fosse.

Fosseho spojenie s Ježišom Kristom

Vnútorné svetlo je to, čo neustále hľadal a napokon našiel v Katolíckej mystike. Už od osemdesiatych rokov sa postupne zoznamoval s dielom dominikánskeho mystika Majstra Eckharta, ktorý sa neustále venoval otázke dotyku duše a Boha. Práve v tomto mystickom zjednotení s Bohom našiel rovnako aj Jon Fosse vyjadrenie svojho vlastného hľadania, ktoré vyjadril jednoducho: „Keď mohol byť katolíkom on (Majster Eckhart), môžem ním byť aj ja.“ Spisovateľovo rozhodnutie vstúpiť do Katolíckej cirkvi ovplyvnil aj fakt, že sa jej za dve tisícročia podarilo niečo nanajvýš obdivuhodné. „Zachránila tajomstvo viery v plynutí času.“ Fosse priznáva, že aj predtým mal vzťah k duchovnu a k Bohu, ale chýbal mu vzťah k Ježišovi Kristovi. „Aby ste sa stali skutočným kresťanom, musíte sa spojiť s Ježišom Kristom. Toto sa mi darí skrze eucharistiu. Počas prijímania som cítil ohromnú prítomnosť niečoho. Túto prítomnosť prežívam dodnes, keď navštívim bohoslužbu a prijímam telo Ježiša Krista.“

Že Jon Fosse navštevuje bohoslužby aj v rakúskom Hainburgu, dosvedčil pre kurier.at aj tamojší farár Othmar Posch. V kostole ho vídaval pravidelne, ale až podľa fotografií v médiách zistil, s kým mal vlastne do činenia. S človekom oceneným za to, že dokáže dať hlas nevysloviteľnému.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 16. - 22. 10. 2023

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Bohdan, Sergej, Áron
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † o. Štefan, Anna
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Rudolf, Melánia, Blanka, <i>pan.</i>
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: <i>veľká večiereň</i>

NEDEĽA DVADSIATA prvá PO PÄŤDESIATNICI, 4. hlas

8:00	Utieraň (cirkevnoslovanská)
9:00	Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
10:30	Sv. liturgia (slovenská)
12:00	Sv. liturgia (slovenská)
16:00	Sv. liturgia v Bernolákove
17:00	Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: <i>večiereň</i>

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 23. - 29. 10. 2023

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Pelágia, Juraj, Jarmila, <i>pan.</i>
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Matej, Michal, Milana
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne: <i>veľká večiereň</i>

NEDEĽA DVADSIATA druhá PO PÄŤDESIATNICI, 5. hlas

8:00	Utieraň (cirkevnoslovanská)
9:00	Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
10:30	Sv. liturgia (slovenská)
12:00	Sv. liturgia (slovenská)
17:00	Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) následne: <i>večiereň</i>

OZNAMUJEME

- V nedeľu 22. októbra bude misijná nedeľa. Po sv. liturgiách bude preto zbierka jesenná zbierka na misie, ktorá bude tento rok na Slovensku venovaná farnostiam a diecézám v africkom Benine. Vopred ďakujeme za Vašu podporu.
- Pozývame všetkých záujemcov na modlitebné stretnutie s rozjímaním nad Božím slovom, ktoré bude v piatok, 20. októbra po sv. liturgii na eparchiálnom úrade.
- V nedeľu, 22. októbra budeme o 16:00 hod. sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme sv. Štefana Uhorského v Bernolákove.
- Počas októbra sa pred sv. liturgiou budeme o 16:45 hod. modliť časť akatistu resp. moleben k presvätej Bohorodičke.
- Pozývame na stretnutia pracujúcu mládež, ktoré vedie o. Andrej Škoviera a ktoré bývajú v utorok po sv. liturgii, cca 18:00 hod.
- Ponúkame tiež možnosť individuálnej prípravy dospelých na prijatie všetkých iniciačných sviatostí.
- Pre deti vo veku od 3 do 6 rokov ponúkame katechézy Dobrého Pastiera upravené na východný obrad. V prípade záujmu alebo podrobnejších otázok kontaktujte farský úrad.
- Ďalšie stretnutie detí, ktoré sa pripravujú na prvú svätú spoveď a eucharistiu, sa uskutoční v sobotu, 11. novembra o 15:30 hod. v priestoroch eparchiálneho úradu. Súbežné bude prebiehať aj stretnutie rodičov detí.
- Prosíme spevu schopných veriacich, aby podľa možností priložili svoj hlas k dobrému dielu a posilnili naše chrámové zbory Kyryllomethodeon a Chrysostomos.
- Upozorňujeme, že od začiatku augusta 2023 platia aj na ulici 29. augusta v Bratislave nové pravidlá, ktoré zaviedli poplatky za parkovanie aj počas víkendu. Odporúčame, aby ste v rámci účasti na bohoslužbách v chráme využívali kapacitné možnosti nášho parkoviska vedľa chrámu. *Parkovať zdarma počas víkendu je stále možné na Sasinkovej a Moskovskej ulici, ktoré sa nachádzajú v blízkosti nášho chrámu.*

ĎAKUJEME

- Bohu známa rodina darovala na chrám 100 €, iná Bohu známa darovala 200 € a iná Bohu známa prispela na účet farnosti 60 €. Vyslovujeme vďačné „Pán Boh odmeň!“
- Ďakujeme za upratovanie chrámu rodinám: Semberovej a Vavříkovej (7. 10. 23) a rodine Ďukovej a Porhinčákovej (14. 10. 23)
21. 10. 2023 v rozpise nasledujú: rodina Mocková a Žačiková
28. 10. 2023 sú na rade rodiny Beblavá a Pätoprstá
Ďakujeme za Vašu službu.

KONTAKT

- **V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:**

osobne: o. Rastislav Čížik, farár, **tel.:** 0911/400 845

e-mail: bratislava@grkatba.sk